

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON: 1-77
Éjjeli telefon (nyor)
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egész évre 11
Félévre 6
Negyedévre 3
Egy órára 1

IX évfolyam * 246. szám
1928 November 14 szerda
* 5689 Kiszlív 1 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLÓ

Negyvenmilliárd lejben állapította meg a román stabilizációs kölcsönt a német-francia-amerikai-angol bankkonzorcium

A kölcsön első részlete 80 millió dollár. Petrescu-Comnen, Oromolu és Jon Lapedatu a német-román megegyezés jelentőségéről

A kormány tagjai megkezdték a takarékosági program keresztülvitelét

(Bucaresti-Bukarest, november 13. Az Uj Kelet tud.) A német-román vitás körök rendezésére vonatkozó berlini egyezmény váratlan aláírása és annak várható következménye a belpolitikai helyzet homlokerebé került és élesen foglalkoztatja a kormánytagokat mint a saját és a közvéleményt. Tudvalevő ugyanis, hogy az egyezményt Petrescu-Comnen berlini román követ Bratianu Vintilă távirati utasítására írta alá, amikor a Maniu-kabinet éppen letette az esküt. A liberális kormány volt miniszterelnöke ezzel a maga érdemének akarta biztosítani a németekkel való megegyezést, holott azt

kizárólag az új kormányra való tekintettel írta alá a németek.

olyan engedelmények árán, amelyeket a liberális kormánytagok nem voltak hajlandók megadni.

Ervényben marad a berlini megállapodás

Bratianu Vintilănak ez a példátlan saakkhuzása azonban visszafelé sült el, mert az egyezmény aláírásával megnyitotta az utat a kormány számára a külföldi kölcsön s a lejtábrázoló perfekta-álásának meggyorsítása felé. Tudni kell ugyanis, amint azt még a tárgyalások elején megírtuk, hogy a németek hozzájárulása nélkül Románia részére sem kölcsönt nem lehet szerezni, sem pedig a lej stabilizációját nem lehet hosszú időre biztosítani. A németek azonban kitartóan ragaszkodtak ahhoz, hogy a Romániának mélyben kölcsönadott pénzüket ne papírlejtben, hanem aranyértékben kapják vissza, amint azt a francia és angol, valamint a belga és svájci hitelezők részére garantáltak. Természetes, hogy a háborúelőtti aranyban folyósított német kölcsönöknek aranyban való visszafizetése súlyos terheket jelent, aránál is inkább, mert

a világháború óta Románia a kamatot sem fizette a kölcsönök után és így az amortizációval együtt a németeknek fizetendő összeg hatalmasan megnövekedett.

Mintegy azonban a régi adósságok megfizetése nélkül új kölcsönt a németek semmiképpen sem hajlandók adni, ami természetesen is, az ezen adósságok rendezésére vonatkozó egyezményt már nem lehet megváltoztatni, annál kevésbé, mert a Berlinbe kiküldött bizottságnak teljes hatásmű megadása volt az aláírása.

Az egyezmény jelentősége

A német-román egyezmény jelentőségét azok a nyilatkozatok mutatják, amelyeket a Berlinbe küldött delegáció tagjai tettek a konvenció aláírása után.

PETRESCU COMNEN
berlini követ

a következőket mondotta az egyezményről

— Attól a naptól kezdve, amikor megbízást kaptam arra, hogy az országunkat Berlinben képviseljem, nagyon jól tudtam, hogy legfőbb feladatam az, hogy lankadatlannal dolgozzam a két ország között fennálló vitás kérdések elintézésére, valamint a Románia és Németország közötti kapcsolatok normalizálására érdekében. Boldog vagyok, hogy ilyen rövid idő alatt eljutottunk a megállapodás aláírásához. Ez az egyezmény igen nagy fontosságú esemény úgy a mi részünkre, mint Németország számára is.

Most már semmi akadály sincs annak, hogy Franciaország, Anglia, Olaszország és az Egyesült-Államok mellett Németország is elfoglalja az őt megillető helyet

abban a nemzetközi kollaborációs munkában, amelyre országunk előrehaladása érdekében szükségünk van.

OROMULU

volt bankkormányzó

Berlinből való elutazása előtt ezeket mondta

dotta a német-román egyezményről:

— Közel háromhónapi szorgos tárgyalás után, amelynek egész lefolyása alatt mindkét fél igen koncilians magatartást tanusított, aláírtuk azt a megállapodást, amely véglegesen szabályozza a Románia és Németország között fűgűben volt összes vitás kérdéseket. Anélkül, hogy elhanyagolnánk a háború után szerzett politikai és gazdasági összeköttetéseinket, joggal mondhatjuk, hogy a mai naptól fogva országaink részére

egészen új horizont nyílt meg a gazdasági és pénzügyi aktivitás bármely területén.

Németország már régen ismeri Románia paratlan gazdagságát és megfelelő jelentőséget és értéket tulajdonít a román piacnak is. Más szavakkal, Németországban mindenki hajlandó arra, hogy a legszorosabb együttműködéssel hozzájáruljon gazdasági életünk fejlődéséhez és megszilárdításához.

JON LAPEDATU

volt pénzügyminiszter

ezeket mondotta:

— A berlini egyezmény aláírásával

igazságos és mindkét félre kielégítő módon sikerült az összes függő kérdéseket megoldani. Ez a megállapodás mindkét állam szempontjából becsületes is. Az a barátságos atmoszféra, amelyben a megállapodás létrejött, a lehető legkedvezőbb arra, hogy Románia és Németország ismét felvegye egymással azokat a gazdasági és pénzügyi kapcsolatokat, amelyekről mindkét ország közvéleménye meg van győződve, hogy

igen nagy hasznára lesznek úgy a román, mint a német gazdasági életnek.

Ez a nagyjelentőségű megállapodás, mint azt a német lapok is megállapítják, kétségtelenül a Maniu-kormány érdeme, amit legjobban az bizonyít, hogy a Dawes-tervezet alapján Romániának járó hatikárpótlás számlájára a németek 40 millió aranyárka értékű áruelőleget hajlandók adni, amiről a liberálisokkal folytatott tárgyalások során szó sem volt. Ezeket az árukat olyan iparcikkokban szállítják a németek, amelyeket Románia kíván és csakis Romániának konvencionális árak mellett.

A Reichsbank kormányzója hivatalosan közli Németország részvételét a stabilizációban

A berlini megállapodás aláírásával Románia biztosította magának Németország közreműködését a stabilizációs kölcsönben. Ezt minden kétséget kizáróan bizonyítja dr. Schacht, a német birodalmi bank kormányzójának az a levele, amelyet ma intézett Petrescu-Comnen berlini román követhöz. Ebben a levélben

a Reichsbank kormányzója hivatalosan közli, hogy Németország részvesz a lej stabilizálásában, a német nagybankok pedig hajlandók érdekeltséget vállalni a Románia részére szükséges nagy kölcsönök kibocsátásában.

A német birodalmi bank kormányzója levelében azt is megemlíti, hogy Németország nagyobb ipari hitelt hajlandó nyújtani Romániának.

A megállapodás aláírása után a német nagybankok azonnal megkezdték a tárgyalásokat az a francia-angol-amerikai pénzcsoporttal, amely Párisban folytatott tárgyalásokat Románia megbízottjaival. Berlini jelentés szerint a német bankok már meg is állapodtak ezzel a konzorciummal a román stabilizációs kölcsön kibocsátásának érdekében. A

megállapodás szerint a kölcsön összege 40 milliárd lej lesz, illetve 250 millió dollár. A kölcsön első részlete, amely 80 millió dollár összegű lesz, a Blair-csoport fogja kibocsátani, míg a második részletet, amelynek összegét később állapítják meg, a newyorki Dillon Readbank-ház fogja folyósítani.

Bukarest, november 13. Popovici Mi-

hály pénzügyminiszter ma megjelent a Banca Natională-nál, ahol a jegybank jelenlegi helyzetéről érdeklődött. A pénzügyminiszter magához kérette a jegybank vezetőit, akiktől felvilágosítást kért azokról a 2 milliárd 600 millió lejt kitevő kölcsönökről, amelyeket a pénzügyminisztérium vett fel legutóbb különböző címeken.

SELECT-mozgó

Ma van a premierje

Don Juan és Lukrécia Borgia

monumentális filmnek. A történelemből ismert nöhódító kalandor élete. Főszerepekben:

John Barrymore

(Don Juan)

Estella Taylor

(Lukrécia Borgia)

Mary Astor

(Adrienne de Varnese)

Grandiózus rendezés!

Fény!

Pompa!

Monopol filmcentrál.

zsido

regénye két 400 lejtű könyvben

A Chemarea felveszi a harcot a rombolás szellemével és tisztultabb ideálokra neveli az ifjúságot

(Cluj-Kolozsvár, november 13. Az Uj Kelet tud.) Aznap este, amikor megjött a hír: a régensanács Maniu Gyulát bízta meg kormányalakkal, a kolozsvári szabadelvű és progresszív gondolkodású román ifjak egyesülete, a „Chemarea” a következő távlatot jelölte az új miniszterelnököt:

„Mindhalálig hű katonai üdvözlök ebben a fenkölt pillanatban vezérüket, akitől az ország modernizálását, nyugati nivóra való emelését és demokratizálását várjuk. A Chemarea”.

A Chemarea tagjai az erdélyi fiatal román intellektueket legjavából regrutálódott össze, akik élénk kontaktust tartanak a nyugati eszméramlatokkal és elképzeléseik között elsősorban az szere-

nélünk előfordulhat, hogy ehhez hasonló kérdéseket tegyenek elő. A Chemareának ezért háládatlanul nehéz szerepe lesz. Előbb romboló munkát kell végeznünk.

azt a szellemet kell megsemmisítenünk, amely letiport jogokra akarja felépíteni egy osztály, vagy egy többség jogait. És csak miután megöltük ezt a szellemet, kezdhetjük el a konstruktív munkát, amelyet mind annyian szent hazafias kötelességből fogunk magunkévá tenni.

A megértés és a szeretet és a becsületes munka szellemének akarjuk a melegágyát elkészíteni itt ebben az országban amelynek kövér, termékeny földje mindenkinél bőségesen nyújthat annyit, hogy boldogan élhessen.

A románság nem akar a többi itt élő testvérnépek kárára nagyobb jóléthez jutni, hisz a jólét másképpen is el lehet érni: becsületes munkával és a korrupció gyökeres kiirtásával.

Jön: Buffaló Bill

Mindket rész egyszerre.

pel, hogy Romániát a nyugati kultúrának nivójára segítse emelni. Nagy szerep haruit a Chemareára a kormánybuktató akció során, mert Maniu és vezérkara mindig nyugodtan támaszkodhatott erre az eleven energiákat jelentő szervezetre. De még nagyobb szerep vár rájuk ezután, mert a demokrácia és progressziónak jegyében megalkult nemzeti parasztpárti kormány a Chemaristák segítségével kívánja keresztülvinni azt a gyökeres tisztító munkát, amely megváltoztani hivatott az eddigi kormányzati rendszert. Es döntő szerepe lesz a Chemareának elsősorban a román nép nevelése terén. Ezt a szerepet eddig olyan szervezetek sajátították ki, amelyek egyedüli célja a gyűlölet-szítás és uccai zavargásoknak kirobbantása volt. Tudjuk, hogy a romániai ifjúság néme lelkében jobban rokonszen vezet a Chemaread tisztultabb szellemével, de az eddigi reakciós kormányok jobban kedveztek annak a kurzusnak, amellyel szemben teljes harci vértetben áll most a Chemarea. Ez a hitünk megerősödött, azután a beszélgetés után, amelyet a Chemarea egyik kolozsvári exponensével folytattunk.

— Mi a véleménye a Chemareának arról a mozgalomról, — kérdeztük — amely a romániai ifjúság körében gyökeret vert és amely állítólagos nemzetvédelem leple alatt irthadjárót indított a zsidóság ellen, lehetetlenne tette a zsidó ifjúságnak azt, hogy magasabb tudományokat hallgasson és a falusi lakosság körében gyűlöletet szított az itt lakó kisebbségek ellen.

Informátorunk erélyes elhárító gesztussal felelt a kérdésre:

— Ezt a kérdést méltatlannak találom. Egy chemaristához ilyen kérdést nem szabad intézni. Es ha válaszolnom kellene, szegyenkezve tenném azt. Szegyenkezve, mert míg a művelt nyugaton az ifjúság az, amely példát statuál a progresszív eszmékért való küzdelemben,

Urania-mozgóban

— Es ez a mi hivatásunk gyökerestől kiirtani a korrupciót s az itt élő népek között a becsületes munka jegyében létrehozni a harmóniát.

— Melyek a legközelebbi céljai a Chemareának?

— Támogatni ak ormányt nehéz konszolidációs munkájában.

Lehetetlenne tenni az ellenzéki klóknak, hogy keresztülvigye azt amit eddig csak Cuza akart keresztül vinni: zavargásokat szítani, hogy ezzel diszkreditálják a nemzeti parasztpárti kormány munkáját a külföld előtt.

Megkezdeni intenzíven a komoly népnevelést. Revízió alá venni azokat a visszaéléseket, amelyekkel a rupt elődeink romlásba vezették az országot és felelősségre vonni a bűnösöket s végül megkezdni a tüzzel-vassal való harcot a korrupció ellen.

— Gondolják, hogy ezeket a nehéz feladatokat egyhamar keresztül tudják vinni?

— Ebben az országban minden becsületes dolgozó polgár Maniu oldalán van s így nem lesz nehéz leszámolni a többiekkel. Nem fogunk megkímélni senkit.

Es ha a mi körünkben támad olyan, aki elődeink eszközeivel próbálna dolgozni, vele szemben még kiméletebbül járunk el.

Az országra mint valami lidércnyomás nehezedett rá tíz éven keresztül Bratianu oligarchikus uralkodása. Es most tíz év után, amikor végre elbukott az, aki a reakciót és a korrupciót jelentette, mint egy ember lélekzet fel az egész ország. Mindenki érzi, hogy Románia számára most kezdődik el az élet és a konszolidáció, a munka, amelynek gyümölcse lesz s amelyből minden polgára ennek az országnak egyformán osztozik.

Csütörtökön premier

Informátorunk kijelentéseit megerősíti az a tény, hogy a Chemarea vasárnap este tartott ülésén magává tette a fenti pontokat, amelyek a korrupció letérsére a nép nevelésre és az eddigi rendszer revíziójára irányulnak. Informátorunk ki jelentette még, hogy a Chemarea ezen az ülésen kimondotta, miszerint lelkesedéssel teszi magává Maniu kormányá-

Mihalache a földmívelésügyi minisztérium 47 autójából 46-ot elárverezett

Az összes miniszterek átvették tegnap tárcájuk vezetését és nyomban hozzálátának a főgóc ügyek elintézéséhez. Maniu miniszterelnök intenciójára valamennyi reszort-miniszternek első dolga, hogy tárcáján belül a legszorosabb lakarekossági rendszert honosítsa meg.

Mihalache már az első napon megállapította, hogy a földmívelésügyi minisztériumnak negyvenhét autómobilja van, amelyet illetékesek és illetéktelenek vegyesen használtak. Az új földmívelésügyi miniszter elhaláloztta, hogy a minisztérium részére egyetlen autómobil tart meg, a többi elárverezze s így a minisztériumot jelentékeny kiadásoktól terhesmentesíti.

Costachescu közoktatásügyi miniszter

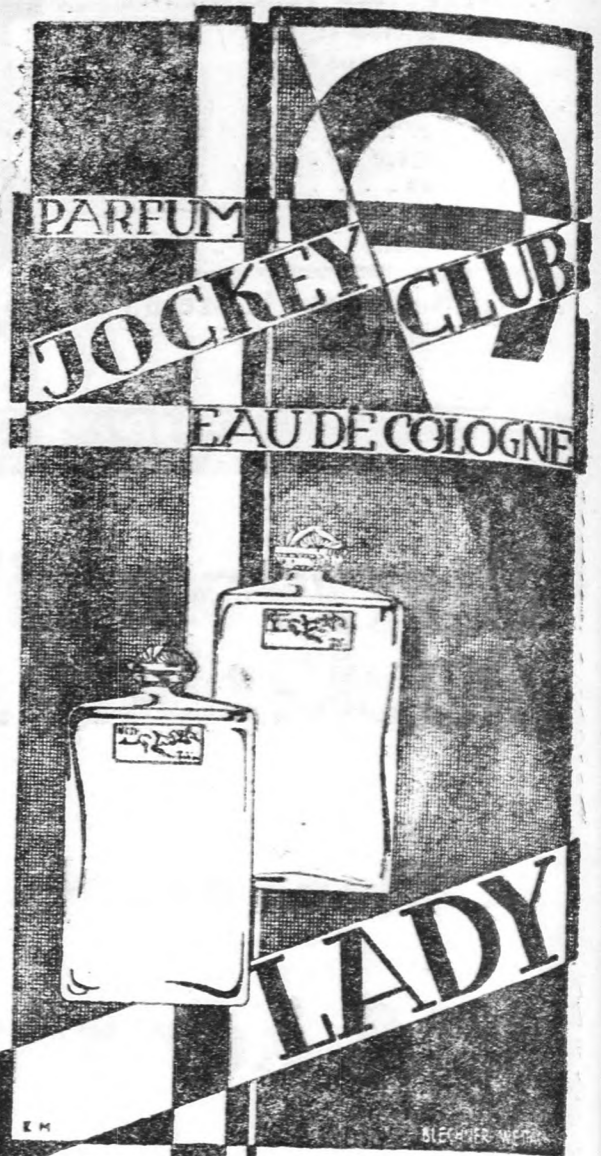
Mihalache példáján elindulva elrendelte, hogy készítsenek el egy kimutatást, amely feltünteti a közoktatásügyi tárcá autómobiljait, valamint személyi és dologi kiadásait. A közoktatásügyi miniszter, ép úgy, mint a többi reszortok miniszterei, a személyi és dologi kiadásokat a legminimálisabtra fogja leszállítani.

Ujabb kinevezések

Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatójává Foitescu mérnököt, pénzügyi államtitkárrá pedig Paltesescu kereskedelmi akadémiai tanárt nevezték ki. Paltesescu az első Averescu-kormányban Titulescu pénzügyi államtitkára volt. Nicolaescu volt szenátusi elnök tegnap lemondott az agrárkomité elnöki állásáról. A vezérkar főnökévé Sámsonovics tábornokot nevezték ki.

Általános amnesztiát kér a munkásság

A választási előkészületekben a városi és falusi dolgozók blokkja is kiveszi a maga részét. A blokk Temesvároni székely tanácsa a hét folyamán fog érdemi döntést hozni a lehető paktumokat illetőleg. Ezzel egyidejűleg az egységes szakszervezetek vezetőtanácsa is összeült és memorandumban fordult a kormányhoz, hogy a romániai munkásságot ért sérelmeket orvosolja. A szakszervezetek országos tanácsa az ostromállapotnak és

nak programját és teljes szívvel ragaszkodók továbbra is az ország új miniszterelnökéhez, aki a fegyelem és törvényesség intronálásával keresztülvinni annak a kormányzati rendszernek a kiépítését, amely a konszolidációhoz vezet. Ugyancsak ezen az ülésen kérte hátróztatottabb a Chemarea, amely tudvalevőleg az ugynevezett fr. puristáknak a nemzeti parasztpártból való kiválasztal morális reakciójaképpen alakult, — hogy azokat, akik utoljában jelenkeznek a pártba való felvételért, a legszigorúbban rostálják meg, nehogy olyan elemek kerüljenek be, akik csupán az előnyök akarják kihasználni.

Hátszegi Ernő.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy szemünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hofmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

batahras raktárait. Hiteltépes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

A Magyar Színházban nov. 15-én (csütörtök) este 8¹/₂-kor rendes helyárrakkal

Telmányi Emil

önálló, egész estét betöltő hangversenye.

MUSOR:
1. Tartini ördögtrilla szonáta. G-moll. 2. Bach: Hegedűverseny. Allegro. Adagio. Presto.
3. Brahm—Telmányi: 16 Walzer.
SZÜNET.
4. Schumann—Telmányi: Román. Scarlatti—Telmányi: Allegro. Malipiero: Il canto della lontananza. Poldowski: Tango. Paganini—Otterström: Etude. 5. Dohnányi: Ruralla Hungarica. Presto. Andante rubato a la zingareseca. Molto allegro.

Rendes helyárrak! Rendes helyárrak!

UNIO vegyileg fest és tisztít!

Felhívjuk a t. közönség figyelmét a Postakert-u. 7. új fiókküzetünkre

Szerda, 1928
(Cluj-Kolozs háromnegyed miniszterelnöktől Adám kolozsvai alnokokhoz, a tudára adja,
Ne
(Bucuresti-E Uj Kelet tudó jai ma este 6 últek össze, ar nisztertanácsot tartott az általa kormányta ügyi és gazdalyek fokozott t
Várat
Milano, nov. Iroda catániai Ema kitörése éjszakán váralavaomítás lass tovább jutott bessenye leszall re és a Nunz mehekág telj
Négy óceán A „West
London, nov. tés közli, hogy gőzös segítség lak utba. A angol hajó utas mentőcsónakon óceánnak. Nem hirt, hogy egy tet megmentett óceán felett mi a segélyhajók tik meg azt a szerencsétlenség Berlinbe érke li, hogy a wash
Mil a c A ny
(Bucuresti-Bu Uj Kelet tudó az Uj Kelet, ranca közgein hamisító banda misített, amelyk tintek fel a Ban intézeteinek. A E álései nyomán a zseleskörü nyomó mesváron vette

LEGUJABB

Popa Adám dr., a Chemarea alelnöke lett Kolozsmegye prefektusa

(Cluj-Kolozsvár, november 13. Ma este háromnegyed 8 órakor Maniu Gyula miniszterelnöktől távirat érkezett dr. Popa Adám kolozsvári ügyvédhez, a Chemarea alelnökéhez, amelyben a miniszterelnök juttatja adja, hogy a minisztertanács

Kolozsvár és Kolozsmegye prefektusává nevezte ki és felszólította, hogy jelentkezék Bukarestben eskütelre.

Kolozsvár és Kolozsmegye új prefektusa rendkívül szimpatikus tagja a kolozsvári ügyvédi karnak, közismer-

ten progresszív gondolkodású, alapos szociológiai felkészültséggel rendelkező politikus, akinek vezetése alatt hísszáll, jó kezekben lesz a megye adminisztrációja.

A mai minisztertanács a szinekurák leépítését rendelte el

Nem készült még mindig el az erdélyi prefektusok listája

(Bucuresti-Bukarest, november 13. As Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai ma este 6 órakor minisztertanácsra ültek össze, amely 9 óráig tartott. A minisztertanács Maniu Gyula expozét tartott az általános helyzetéről és felhívta a kormány tagjainak figyelmét a pénzügyi és gazdasági nehézségekre, amelyek fokozott takarékosági intézkedése-

ket lesznek szükségessé.

A kormány tagjai elhatározták, hogy tarcájukon belül a legnagyobb szabású leépítéseket viszik keresztül, megszüntetik a szinekurákat, a költséges miszsiókat és leépítik az automobilik és szalonkocsik számát is. Ezután több magasrangú tisztviselő kinevezésével foglalkozott a minisztertanács. A pénz-

ügyminisztérium államtitkárává (secretar de stat) Stefan Stanescut, közmunkügyi államtitkárrá pedig Georgehe Nicolaut nevezték ki. Az erdélyi prefektusok listája még mindig nem készült el. A minisztertanács után Maniu, Iunian Cihosky és Vaida megbeszélésre ültek össze, hogy az ostromállapot leépítésének kérdését megvitassák.

Váratlanul alábbhagyott az Etna lávaömlése

Milano, nov. 13. A Szeferi távirati hálózatban távirat közli, hogy az Etna kitörése tegnaptól mára virradó éjszakán váratlanul alább hagyott s a lávaömlés lassabb lett. A Mascalin át tovább jutott főfolyam terjedési sebessége leszűnt óránkénti egy méterre és a Nunzia városát körülzáró mellékág teljesen megállott. Pontü-

meteorológus ma újabb repülőten volt a kráterek felett s megállapította, hogy a kráterekben keletkezett látatavak felülete megkérgesedett s a látatömegből áradó hőség már konkránszem olyan intenzív, mint három nap előtt. A tavak felszínén hatalmas látatavok fagytak rá a meredő lávafolyam anyagára. A kitörés gyengüléséből egyesek

arra következtettek, hogy a veszedelem elmúlt s a földalatti erők háborgása meg fog szűnni. Pontü tekintetben nem nyilatkozott. Kijelentette, hogy még napokon át tartó megfigyelésekre van szükség, míg felelősségteljes nyilatkozatot tehet az Etna működésének esetleges megszűnése felől.

Négy mentőcsónakon hanyódnak a viharos óceán tetején egy elsüllyedt angol hajó utasai

A „Westris“ borzalmas katasztrófája. Tizenhat hadihajó és gőzös siet a szerencsétlenség színhelye felé

London, nov. 13. Washingtoni jelentés közli, hogy a Westris utasszállító gőzös segítségére több hajót indítottak utba. A viharban feloldásra dönt angol hajó utasai és személyzete négy mentőcsónakon vágta neki a viharos óceánnak. Nem erősítették meg azt a hírt, hogy egy japán hajó a személyzetet megmentette volna. A vihar az óceán felett mindjobban erősödik s így a segélyhajók csak nehezen közelíthetik meg azt a pontot, ahol a Westrist szerencsétlenség érte.

Berlinbe érkezett magántávirat közli, hogy a washingtoni tengerészeti mi-

nisztérium szikratáviró állomásának irányítása mellett az egyik amerikai gőzös megtalálta a Westris két mentőcsónakját az utasok egy részével s ezeket felvette a fedélzetére. Közeli részletek még hiányoznak.

Newyork, nov. 13. A Hearst-lapok szikratáviró állomása szikratáviratot fogott fel a Westris hajótöröttjeitől, melyben közlik, hogy háromszázharmincegy ember mentőcsónakba szállt és a viharos tengeren hanyódik. A hajótöröttek sürgős segítséget kérnek. A Westris elsüllyedt s a felgött rádiogrammu szerint a kapitány és a rá-

diómérnök kivételével mindenki a mentőcsónakokba szállt. A kapitány a gőzös elsüllyedésének pillanatában uszva szintén elhagyta a hajót.

A Washingtoni tengerészeti hivatal utasítására tizenhat hadihajó és gőzös teljes menetsebességgel tart a szerencsétlenség színhelye felé, amely Virginia partvidékétől mintegy háromszáz mértföldnyire van az óceánon. A Westris egyébként tíz és félezer tonnás hajó volt és a hatalmas orkánban olyan óriási léket kapott, hogy már az első pillanatban nyilvánvalóvá vált, hogy a partot nem érheti el.

Millió befektetéssel létesítették a craiovai pénzhamisító műhelyt

A nyomozás szenzációs részletei. Az összes hamisítókat letartóztatták

(Bucuresti-Bukarest, november 13. As Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adott róla az Uj Kelet, hogy a bukaresti szigorú közegeknek nagyszabású pénzhamisító banda; sikerült lelepleznie, amely olyan tökéletes ezresbankokat hamisított, amelyek csak hónapok múltán kerültek fel a Banca Nationala vidéki fiók intézeteinek. A Banca Nationala intézkései nyomán a bukaresti szigorú közegek körüli nyomozást indított, amely Temesváron vette kezdetét. A nyomás ma

már befejezést nyert és annak részleteit itt adjuk:

A temesvári muri

Temesváron a nyomozó közegek tudomására jutott, hogy egy krajovai jelzésű 687. számú autón négy feltűnő eleganciával öltözött férfi érkezett a városba, akik néhány napig a Metropol szállodában laktak. A szállodai személyzetnek már az első percben feltűnt a nem mindennapos bőkezűség, amellyel a négytagú társaság minden egyes tagja a leg-

apróbb szolgálatokat is jutalmazta. Valóságos általános feltűnést keltő volt a társaság egy éjszaka, amelyhez hasonlóan a Korona éjjeli bárna nagyon ritkán volt része. Egy hajnalig tartó lümpolás után a csehért 14 ezer lej fizettek ki a mulatók, ugyanakkor pedig öt pincért két-két ezer lej borralalóval jutalmazták. A zenekar ötezer lejt kapott, egy Péter Mancu nevű bártáncos szolgálatát hatezer lejjel, egy kollégájáét ötezer lejjel jutalmazták, akik

mindnyájan hamis ezerlejesekben kapták meg az összeget.

A rendőrség jó szimata elsősorban Péter Mancuhoz vezetett, aki időközben egy krajovai lokálban nyert alkalmazást ahol a pénzhamisító banda főfőszke volt. Itt Péter Mancu megerősítette a Temesváron kapott információkat és Bailesti városkába utasította a detektiveket, ahol tudomása szerint a költöző fiatalemberek laknak. Bailestiben házkutatást tartottak egy Oprica Roscanál és Predan nevű sógoránál. A házkutatás azonban az élelmes pénzhamisító ügyes álcázása miatt negatív eredménnyel zárult. Hasonlóan sikertelen volt Oprica Rosca, Predan Péter, Predan János és Floria Russu letartóztatása, akik kitűnően felkészülve olyan állhatatossággal tagadták a büncselekményt, mely már-már tévútra vezette a rendőrséget.

Vallanak a pénzhamisító

A letartóztatottakat mindazonáltal Craiovába vitték, ahol az ügyészség megkezdte a vádlottak szigorú kihallgatását. Előbb Oprica Rosca soffőrtjét hallgatták ki, aki beismerte a temesvári murit. A szembesítéskor Oprica Rosca, aki eleinte a temesvári kirándulást is tagadta, elmentmondásokba keveredett, végül pedig kénytelen volt Péter Mancu és a soffőr vallomását megerősíteni. Még ekkor sem vallotta be azonban Rosca, hogy hol vannak a pénzhamisító gépek és a bankjegykészlet elrejtve. Végül mégis valamásra bírták Roscát, aki a kényszerítő bizonyítékok sulya alatt beismerte, hogy Cazacu Demeter nyomdással és Jenő nevű fiával, valamint Szabó Lajossal, aki valóságos művésze a litográfiának, együtt állították fel a bankjegyhamisító-műhelyt. Ezekután már Rosca arra is hajlandónak mutatkozott, hogy a műhely hollétét és a bankjegyek készítményét megmutassa.

A bankjegyhamisító műhely

A rendőrség a vallomások alapján azonnal letartóztatta a nevezetteket Szabó Lajoson kívül, akiket sikerült a nyomozás során eltűnnie a hatóságok elől. Aznap este még a hatóságok közege kiszállottak Bailestiben, ahol Predan házában pincéjében felfedezték a bankhamisító műhelyt. Mintegy két köbméternyi mélységben a föld alatt, rendkívül ügyesen elfalazva találták meg a gépeket, melyek mellett valóságos arzenálját találták a hamis pénzeknek és a pénzhamisításhoz szükséges anyagoknak. Hatalmas prést, három nagy litografikus követ, tizennyolc ezerlejes klisé, öt ötszázlejes klisé különböző réz klisé, egy bála bankjegypapírost, legkülönbözőbb tintákat, stb. találtak a hamisító banda pincéjében.

A széleskörű nyomozás behozta, hogy a pénzhamisító banda egész Munteniára kiterjedő szervezetet létesített, melynek a nagyvárosoktól kezdve a legnépesebb falvakig is megvoltak a sejtjei. A szigorú ellenőrzés eddig több mint husz letartóztatást foglalt magában a nagy szabású pénzhamisítási botrányban, amelyben még további letartóztatások várhatók.

Nagyarányu befektetések

A pénzhamisító nagyszerű üzletet vélték feltalálni a pénzhamisító műhelyben és ezért tekintélyes összegeket fektettek be a vállalkozásba. Rosca és Predan Péter nyolcszáz ezer lejt adtak célra, míg a többi cinkostársak tíztől-száz ezer lejtig terjedő összegekkel támogatták a „vállalatot”. A hamis pénz elhelyezési módja az egész ország területén működő ügynökök útján történt. De rendkívüli agilitást fejtettek ki a banda vezetői is a hamis bankok terjesztésében. Például Rosca egy alkalommal Bukarestben fiktív névre husz ezer lejt adott fel hamis bankjegyekben, a kikébesített és jó bankjegyekben kifizetett összeget pedig ugyancsak hamis pénzzel szerzett igazolványok segítségével ő vette fel.

A nyomozó hatóságok a végleg leleplezett pénzhamisító társaság egyetlen szabadon lévő tagját, Szabó Lajost is letartóztatták tegnap, akit társai mellé a craiovai ügyészség fogházába kísértek.

november 14.

CLUB

COLOGNE

ADY

és szívet ragaszkodás új minisztertanács és törvénykezési intézkedések a kiépítéséhez vezet. Ezen kerte halála, amely budapesti tisztáknak a való kiváltásának alakult, — hogy jelenkezzen a legszigorúbban olyan elemek pán az előnyök

Hátszegi Brud.

rium

ország területén kérdés és zűlékés, a munka-nyolcórás munka munkás-otthontok karcsi egyetértéssel per törvényt foglyok számára. A memorandumának nevében ta alá.

Illitásra

hogy üzemi munkások, ha tehát butort

Productive-olimann

aninót,

aija az utat tekintse meg

Réti

figyelmét a letünkre

Uj hegyek és vizek keletkeznek Ázsiában

Sven Hedin érdekes beszámolója arról a vidékről, ahol még nem járt ember

Berlin, nov. 13. Sven Hedin, a világ híri utazó szenzációs közléseket tett arról, hogy Tibetben, Kína nyugati részében, valamint Belsőázsia sivatagjaiban és hegyeiben számtalan olyan vidék van, amelyeket kutató még nem látott. A legnagyobb kiterjedésű ismeretlen terület északi Tibetnek azon a részén van, amelyen a Kunlun rendszer vonul keresztül. Tibet középső részében is sok az ismeretlen terület, amelyeket Sven Hedin 1906-tól 1908-ig felfedező útjában átszelt, szintén vannak még területek, amelyekre fehér ember nem tette a lábát. És mit tud a világ a pompás havasokról és gleccserekről, melyek Pamirral együtt azt a halhatlan hegycsomót alkotják, amelyen Tibet orográfiai rendszere a Kunlunnal, Tiencsinnal és a Hindukussal találkozik? Ezen a nehezen megközelíthető vidéken van a sarkvidék után a föld legnagyobb gleccsereinek eredete, amelyeknek jelentékeny része ismeretlen. Itt szédületes magasságu csúcsok és olyan gleccserek és folyamok vannak, amelyeknek közelébe még a benszüllöttek sem merészkednek. Hasonlóképpen vannak Tibetnek bizonyára száz meg száz édesvízi és sósvízi tavai, amelyeknek hullámverését fehér ember még nem hallotta s amelyeknek körvonalaikat térképeken még nem jegyezték fel. Hogy Tibetről való ismereteink mennyire hűzagosak, abból is kitűnik, hogy ebben az országban tett legutóbbi utazása alkalmával Sven Hedin számtalan kolostort fedezett fel, amelyeket addig még névszerint sem ismert a világ.

Egy pillantás Kelet-Turkesztán térképeire, arról győz meg bennünket, hogy ott körülbelül kilencvenezer négyzetkilométernyi terület fekszik, amelyen fehér ember még sohasem járt, nem is szólva a Taklamakan sivatag kisebb részeitől, amelyek nekünk épen olyan titokzatosak, mint maga Tibet.

Lehetetlen Ázsiának mindama vidékeit felsorolni, amelyek még a terra incognita bélyegét viselik. Van ilyen a Gobi-sivatagban, Csejdamában, Tibet és nyugati Kína határán, ahol a nagy indokinaí folyamok a vizeket gyűjtik, sőt a Himalája északi lejtőjén is.

Amde sohasem érkezik majd el az a nap, amikor egy geográfus elmondhatja: most teljesen ismerjük Ázsiát. Mert épen a föld legnagyobb kontinensének belseje, bár jössz, de folytonos változáson megy át. Sótavak kiszáradnak és eltűnnek, a sivatag-övekben a homokterület hódít. Őskulturák, amelyek még a negyedik században virágoztak, eltűnnek a föld színéről, miután a régi városok romjait a futóhomok eltemette. Az állandó változásokhoz tartozik még, hogy bizonyos sivatagi folyók új medret keresnek maguknak és a nivó-változások következtében a térfélg arculatját alaposan megváltoztatják.

Az a gondolat, hogy jól felszerelt, esetleg nemzetközi nagy expedíciókkal kellene az ismeretlen földrészek utját kilesni, igen szép, az azonban elsősorban gazdasági kérdés. Elég pénzzel nem nehéz dolog nagy expedíciókat felszerelni és megszervezni és minden kultúrország természet-tudósa örömmel csatlakoznék ilyen vállalkozáshoz.

Hogy miként kell expedíciót szervezni, arra példát mutat az olasz karakumi, az angol Mount everest, az Andrew-féle mongoli, vagy a német-orosz pamíri expedíció. Az utóbbi nemzetközi, mert németek és oroszok közösen vesz-

nek benne részt. Belsőkinában a legközelebbi jövőben tisztán amerikai vagy európai expedíció aligha kap kuttatásra engedélyt. A kínaiak ugyanis idegeneknek többé nem engedik meg, hogy arheológiai, vagy paleontológiai kincseket országukból kivigyenek. Saját képviselőjükkel akarnak részt venni az expedícióban és feltétlenül kötik ki, hogy minden leletnek Kínában kell maradnia.

Ázsiában napiaink egyik legnagyobb arheológiai problémája vár megoldásra, tudniillik Keletázsia és Európa kapcsolata a paleolit és neolit korszakban. A zoológusoknak, botanikusoknak, geológusoknak, etnografusoknak, csillagászoknak stb. pedig kimeríthetetlen munkaterület kínálkozik Ázsiában.

Sven Hedin legújabb közlései tudományos körökben nagy feltűnést keltettek.

Mateescu marosvásárhelyi rendőrigazgató vesztegetési pöre a bíróság előtt

A vád szerint az igazgató 1000 lejt kért egy utlevélért

(Targu-Mures-Marosvásárhely november 13. Az Uj Kelet tud.) A marosvásárhelyi törvényszék ma országos jelentőségű vesztegetési botrány tárgyalását kezdte meg, melyhez hasonló esetekről eddig csak a nyilvánosság kizárásával suttogtak az emberek. A nagyszabású per fővádlottja Mateescu M., a marosvásárhelyi rendőrség igazgatója, akit több ízben megvesztegetéssel vádol a törvényszék ügyészsége. A feljelentést David János marosvásárhelyi pénzügyigazgatósági tisztviselő tette meg a direktor ellen. A feljelentés szerint Mateescu az utlevelek kiváltásánál hosszú időn keresztül a legnyilvánvalóbb zsarolásokkal kényszerítette az embereket arra, hogy tekintélyes baksist fizessenek le azért a szolgálattért, amelyet az igazgatónak hivatalos személyében az érvényben lévő rendeletek szerint a legnagyobb udvariassággal kellett volna eszközölni.

David János feljelentésében azt a szenzációs vallomást adta, hogy Mateescu tőle, aki szegénysorsú állami tisztviselő, nyolcszáz lejt követelt az utlevél kiállításáért.

amit észrevétlenül egy borítékban kellett a rendőrigazgatónak átadni. A tárgyaláson Mateescu tagadta a terhére rótt bűncselekményeket és azt a vallomást tette, hogy David János az ő tudta nélkül csempezte a nyolcszáz lejt tartalmazó borítékot az iróasztalán fekvő akták közé, amelyet ő észre sem vett. David János feljelentése személyi bosszu műve, mert már régen ellenséges viszonyban élnek. A magát rendkívül erősen tartó vád

képviselője sorakoztatta fel ezután tanuit. A mai tárgyaláson három tanút hallgattott ki a törvényszék, akik egyenként azt vallották, hogy

tőlük ezer-ezer lejt zsarolt ki a rendőrigazgató, amikor az utlevél aláírása

végelt megjelentek előtte.

A Marosvásárhelyen óriási érdeklődéssel kísért bűnperben a tárgyalást pénteken folytatják, amikor már lélethozaatra is sor fog kerülni.

Óriási hausse a newyorki tőzsdén Hoover győzelme után

Berlin, nov. 13. A Wolff távirati iroda newyorki jelentése szerint a newyorki tőzsdén Hoover elektorainak fölényes győzelme után óriási hausse állott be. Szokatlanul nagy napok óta a forgalom az összes értékekben s több

mint öt és félmillió darab részvény cserélt gazdát. Az árfolyamkülönbségek az egy héttel ezelőtti árfolyamokhoz képest egyes papiroknál meghaladják a harminc dollárt is.

Az Unió fontolóra vette Szovjetország elismerését

London, nov. 13. A Daily News newyorki távirata szerint Hoover délkamerikai útjával egyidőben Charles Dawes a washingtoni külügyminiszterium egyik osztályfőnöke Moszkvába utazik, hogy a szovjetországi viszonyokat tanulmányozza. Ebből amerikai politikai körökben arra következtetnek, hogy az Egyesült Államokban

is komolyan fontolóra vették Oroszország esetleges elismerését. Dawes a szovjet stabilitását fogja vizsgálni és kérdéseket intéz a vezetőkhöz Oroszország külföldi tartozásainak rendezésére vonatkozó felfogásuk felől. Aztán tanulmányozni fogja az európai országokban folytatott hivatalos szovjetpropagandát.

Primăria Municipiului Cluj.
No. 26418—1928.

PUBLICATIUNE.

Pentru furnizarea rechizitelor de birou necesare acestor Primării pe anul 1929, se publică concurs pe ziua de 10 Decembrie orele 12 a. m.

Ofertele închise în plic și sigilate se vor înainta Delegațiunii permanente la data de mai sus (sală de sedințe No. 4) observându-se dispozițiunile articolei 72-83 a legii contabilității publice. Concurenții deodată cu înaintarea ofertelor vor depune în numerar o garanție de 10 din costul total al rechizitelor oferite.

Condițiunile de furnizare și orice informațiuni referitoare se pot vedea în zilele de lucru oarele 8-1 a. m. la Serviciul financiar (Str. Cogălniceanu No. 4 etaj. cam. 3).

Cluj, la 9 Noembrie 1928.

Primăria Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj.
No. 26419—1928.

PUBLICATIUNE.

Pentru confecționarea imprimatelor necesare birourilor Municipiului Cluj pe anul 1929 se publică concurs.

Licitatia se va tine în ziua de 19 Decembrie oarele 12 a. m. în sala de sedințe No. 4 a Primăriei.

Ofertele scrise, în plic închis și sigi-

lat se vor înainta la data de sus în conformitate cu dispozițiunile art. 72-83 a legii contabilității publice.

Concurenții vor depune în numerar deodată cu oferta 10% din valoarea totală a lucrărilor oferite.

Condițiunile de furnizare, caietul de sarcini și orice informațiuni se pot vedea în zilele de lucru oarele 8-1 a. m. la Serviciul financiar (Str. Cogălniceanu No. 4 etaj. cam. 3).

Cluj, la 9 Noembrie 1928.

Primăria Municipiului Cluj.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobárah!

Hirdessen az Uj Keletben

Patkányok és egerek irtása

legbiztosabban a Ratopax-szal történik. A Ratopax nem szörvényszerű, hanem teljesen károsítja a patkányokat és egereket. Kezelése végtelenül egyszerű, embernek és háziállatnak nem árt. Olcsó, mert egy 115 lejes üveg tartalma elegendő egy polgári házhoz. Romániai vezérkészelete a Chemorom Institut Chemic, Satu-Mare, mindenkinek készséggel küld ismeretetőt és bizonyítványokat, melyek a tökéletes hatékonyságot igazolják. Azon helyekre pedig, hol a gyógyszerárakban vagy droguériákban netán még nem volna kapható, 115 lejt ellenében bérmentve küldi a Ratopaxot, mely szabadalmazva van, ugyisintén kipróbálva és ajánva minden illetékes bel- és külföldi tudományos intézmény és testület által.

Speciális városi és utikabátok, külföldi Ia. nappabőr kabátok, őszi trenchcoatok

Ia. teveszór béléssel.

NEUMANN M. CLUJ, FÖTÉR 14. FÉRFI ÉS FIURUHAÁRUHÁZ.

Szerda 1928
A do
A külön
Bucuresti-
Uj Kelet tu
jelentik, hogy
különös geol
elő az utóbbi
szetföldötti es
általános izg
tenger menté
ségek lakoss
helyen valósá
téntek miatt.
tett okokból
ugyanis Balc
Feb
zsíd
No
Szerb földr
Utérásoka
sággal szoko
az időbeli és
tos betartása
gyományt res
táratlépésnél
az elhagyott
szághatárral.
Csak külső
szerb kocsi,
kell szállani,
bántó már ez
Mimha az es
kell bele, hol
berrel utazon
kálapgyaross
csak kálapgy
gyártmányna
csak alkalma
zautázó szlov
bolgár kertés
Prága mellett
naszkodik, ho
Csehszlovákia
nálni, a cseht
terséget fölük
ahogy akarna
de egyelőre
nyírhatt, a le
mondja sóhaj
Az emberek
vannak panas
adó, a drága,
inyére. De e
ugyanaz. Jele
passzusokért,
riasan szajua
nem nyul ho
van-e új, elva
pézz van-e?
Ne tessék
pénzt kifogás
pézz ellen vá
szatmári leá
utazott, alig
tátni:
— Kisasszo
vés pénzzel k
zik a vámtisz
— Gazdag
— Gazdago
zon, hogy et
fosszák!
A vámtiszt
emberismerők
Postai k
20 % en

A dobrudzsai tengerparton meghasadt a föld és egy folyó eltűnt a föld színéről

A különös geológiai jelenség miatt pánik tört ki a lakosság körében

Bucuresti—Bukarest, nov. 13. Az Uj Kelet tudósítójától, Constancában jelentik, hogy a dobrudzsai tengerparton különös geológiai jelenségek fordultak elő az utóbbi napokban. Ezek a természetfölötti események érthető módon általában izgalomban tartják a Fekete-tenger mentén fekvő városok és községek lakosságát, amelyeket igen sok helyen valóságos pánik fogott el a történetek miatt. Eddig még ki nem derített okokból és körülmények között ugyanis Balcie és Cavarna dobrudzsai

városok között a föld óriási területen meghasadt, ugyanakkor pedig a tenger és a folyók vize hatalmasan megnövekedett.

A föld kérgén keletkezett repedések sok helyen többszáz méter mélységűek és több méter szélességűek. Ezen község mellett egy folyó teljesen eltűnt a föld színéről. Balcie és Cavarna városokban a házak falain is repedések támadtak, ami azt a feltevést teszi valószínűvé, hogy az egész különös természeti jelenséget egy távoli

földrengés utórezgése idézték elő. Közlebbi részleteket csak annak a tudományos bizottságnak visszatérése után lehet majd tudni, amely a helyszínt utazott, hogy ennek a geológiai jelenségnek az okait kikutassa.

Érdekes, hogy alig két héttel ezelőtt történt ugyancsak Dobruzsának egyik falujában, hogy egy éjszaka 12 házat elnyelt a föld. Közelfekvő tehát az a feltevés, hogy a két esemény között összefüggés van.

Ahol a király kezét csókol a főrabbinak

Februárban a horvátok győzelmét várják Jugoszláviában. A zsidó népi mozgalom térhódítása. Munkatársunk szemtanúja volt az ujvidéki repülőkatasztrófának

Novisad, november közepén.

Szerb földről köszöntöm az olvasót! Utóiratokat hagyományos unalmas sággal szokott bevezetni a krónikás: az időbeli és eseményes sorrend szabályos betartásával. Konzervatív és hagyományt respektáló lélek lévén, a harárléptésnél kezdem, összehasonlítván az elhagyott országhatárt a belépett országhatárral.

Csak külső különbségek vannak. A szerb kocsit, amelybe Temesváron át kell szállani, utabb, világosabb, szinte bántóan az a rikító, izzó fehér fény. Mintha az ember veséjébe világítanának bele, holott csupa jószándéku emberrel utazom. Egy bőszevu jankováci kálapgyárossal (utóbb kiderült, hogy csak kalapformákat gyárt, illetve e gyártmányoknak bizományosa, illetve csak alkalmazott elárúsítója), egy hazautazó szlovén pallérral, egy fiatal bolgár kertésszel, aki Szemichovban, Prága mellett dolgozott évekig és parasztkodik, hogy el kellett hagynia Csehszlovákiát, de nem lehet mit csinálni, a csehek ellettek a kertészmeztárségetőlük, úgy konkurrálnak velük, hogy akarnak. Jobb hazát kell keresni, de egyelőre haza kell mennie a megnyírt, a leszegényedett országba — mondja sóhajosan a hazatérő.

Az emberek itt is, mint odát, tele vannak panasszal, a kormány, a nagy adó, a drága élel sehol nincs az ember nyérére. De egyebekben a vámrevízió ugyanaz. Jelentkeznek egy tisztviselő a passzusokért, két vámtiszt jön, udvariasan szelőd, belenézik a kofferbe, de nem nyúl hozzá, barátságosan kérde, van-e új, elváromlni való a bőröndben pénz van-e?

Ne tessék félreérteni. Nem a sok pénzt kifogásolják, hanem a kevés pénz ellen van kifogásuk. Egy fiatal szatmári leány, aki Petrovószelóba utazott, alig száz dinárt tudott felmutatni.

— Kisasszony, hogy mehet ilyen kevés pénzzel külföldre? — csodálkozik a vámtiszt.

— Gazdag rokonokhoz megyek!

— Gazdagokhoz? No akkor vigyázzon, hogy ettől a kevéstől is meg ne lósszák!

A vámtisztek, az már bizonyos, jó emberismerők. Ideát is ilyenek, kedve-

sők és közvetlenek, az utazás időségében a megnyugvás fixpontjai Semmi rideg, hivatali pátosz.

Szinte megkérdezi az ember önmagától, nem hogy miért kelljen még mindig vizumoztatni, ez már régóta közhely, hanem hogy mire valók egyáltalában az országhatárok?

Szuboticán, az egykori Szabadkán, csak annyiban látszik a tízéves új impérium, hogy minden fölírás cirill és horvát. Egyébként az ember magyar szót hall főleg, kissé szlavos kiejtéssel, így volt ez orrfelé békében is. Kővérek, nyuzodtak, jóllakottan derűsek az emberek, az a bánáti jovialitás ömlik el rajtuk, ami voltaképpen hűséges kifejezője a szélesen terpeszkedő földeknek, ahol a világ legjobb buzája terem és a napnak, amely most, késő ősze évadán is töretlen melegséggel dobja le sugarait.

A város tiszta, mindenféle építkezés, tatarozás. A gyönyörű, közvetlenül a háboru előtt befejezett városháza körül új paloták, masszívak, mint a becsületes ember ígérete. Forgalom van a széles utcákon, de nincs lázas rohanás, szemléltető keletiesség sem, hanem üzletes józanság. Gyapodni akarnak az emberek, nem hirtelen meggazdagodni.

Nem is lehet. A gazdasági élet ki van egyensúlyozva és aki sok után kapkod, annak az ujjai közül kikillik a szerencse. Tavaly — mondják — még nyakra-főre nyitlak üzletek, légi (itt hólyagvághalozásnak mondják), gründolások keletkeztek, mert hirtelen jött az aranyparitásos pénzegység meg az ország és ma sokkál galoppozóbb tempóban csukják a boltokat.

Némelykor a boltosokat is.

De szolid, jól megalapozott, nagyarányú föllendülést, főleg az inarositás terén, amiben az ország még alig haladt az elmúlt évtizedben — új gazdasági források megtárolását várják a februári választások lefolyásától. Ezt a választást hivatalnokkormány fogja vezetni. Korosec, a mai kormány miniszterelnöke, aki a szlovén néppárt, az egyetlen reakciónak hirdetett párt reprezentánsa, át fogja adni az általa vezetett befizető tárcát is valamely magas állású közigazgatási tisztviselőnek.

vagy bírónak és ettől egész pártatlan, igazságos választást remélnék. A mai esélyek szerint ugynevezett „prékói”, vagyis Szávan inneni többségre van kilátás. Ez a horvát aspirációk kielégítését jelentheti, talán a két testvér nép kiengesztelődését is.

Vagy új összecsapások csiráját. Egyelőre csak találgatások vannak, az emberek megsarkantyúzzák a fantáziájukat és fogadásokat kötnek.

Vajon jót jelent-e a horvát uralom a zsidókra? Az én fantáziámat ez a probléma izgatta és egy előkelő szubotici közéleti férfitől kértem feleletet:

— Bizonyára tudja, hogy az okirályság nem ismerte az antiszemitizmust. Közjogi manifesztációkon a zsidó felekezet egyenrangú volt és az maradt mind a mai napig. Nagyobb innenségeken a király ép úgy kezelt csókol az országos főrabbinak, mint a görög-keleti pátriarkának. A tudományos és gazdasági életben a rátermettség számított, a vallás vagy nemzetiség mit sem jelentett. Balioni Ignác, szefárd származású zsidó ember, vallásos, adakozó, jó zsidó. A Narodni Bankának (megfelel a Banca Nationalának) a kormányzója. Az állam több városkövetési munkálataira árnyéktést irt ki. Szuboticán a huszonegymillió dináros pályázatot három zsidó vállalkozó nyerte el és a belgrádi, ami talán ötször akkora, szintén zsidó ember kapta, egy Szisman nevű, bánági származású. De nem tudom, hogy egy horvát kormány, amelynek a mai pártokból kell kikerülnie, tehát egy-két antiszemita vezető pártból, vajon egy ilyen kormány hű marad-e ehhez az alkotmányos és progresszív szellemhez.

Dr. Gerson Józseffel, a szubotici főrabbiival is beszélgettem erről a témáról. Őt a napi politika hidegen hagyja. A zsidósság egyetemessége szempontjából nem lényeges — mondja — hogy a gálutban vannak-e gáluti évek és korszakok. Annyi bizonyos, hogy a zsidó népi szervezkedést Jugoszlávia eddigi kormányai szívesen látták és — ez igazán jellemző — a mostani kultuszminiszter, Groll Milán, aki a felekezeti iskolákat eltöröltette, több ízben kinyilatkoztatta, hogy a zsidók alapíthatnak iskolákat, de csak olyanokat, amelyek-

Értesitem t. üzletfeleimet, hogy a több oldalról megnyitvánuló keresnek engedve, územben a kenyérsütést is bevezetem és f. hó 20-tól (keddtől) kezdve naponta friss kenyeret hozok forgalomba. Ezenkívül szombati, lakodalmi és ünnepi kalácsok kaphatók — megrendelésre is — Széchenyi-tér 29. alatti elárúsítóhelyemen.

Szíves pártfogó t. kér
Gronner-sütőde
Krizsa-ucca 16.

ben a tanyely — héber. Az őtestamentun népe csak ilyen nemzet, vagy felekezeti iskolát tarthat fenn. Főttéve, hogy van népi öntudata.

Igen, a népi öntudat! Ezen a ponton kissé sántítanak a dolgok. Mert Groll Milán pártjában, a demokratáknál olyan hangadó zsidók vannak, mint például dr. Havas Emil, akik teljes elvi elmentében vannak e kérdésben a miniszterrel. Akik a vajdaság zsidóságától a magyarokkal való kulturális és politikai együttműködést követelik és még mindig az asszimiláció kódében érzik jól magukat.

Szerencsére nincsenek sokan, mert a zsidó népi gondolat mindenfelé erősen hódít. Zágrábban, Belgrádban, Szuboticán, Szarajevóban, mindenféle a királyság nagyobb városában az állami iskolákba járó gyermekek Talmud-Tóra-kurzusokon élő héber nyelven tanulják a zsidók történelmét, Palesztina földrajzát és azokat a diszciplinákat, amik pallérozják a zsidó szellemet. Mondják: Zágráb egy kis Jeruzsálem. De odáig még sem jöhettek, hogy valahol legalább egy kísérleti héber iskolát építsenek.

Zsidó sors ez is!

Majatt a novisadi Szloboda kávéházban rovom a sorokat, a téren, a városháza előtt, ahová a kávéház ablakai nyílnak, az emberek a döbönget gesztusaival és kitéréseivel néznek az ég felé. Kifutok és a látvány megdermeszt, úgy, hogy egy lámpaoszlopba kell kapaszkodnom.

Főnt, nagy magasságból spirális vonalban, de a szél által ide-oda jobálva, ereszkedik lefelé egy repülőgép roncsa. Időnként lángnyelv csap föl belőle, darabok válnak le a testéről, majd a szárnyakat tépi le a szél és messze viszi. A mezők felé. A gép törzse pedig a közeli, forgalmas Jevregska-utca irányában zuhan le. Letépte egy háznak a balkonját, magával zuzta a ház tetőjének és homokfalának egy részét és a telefondrótokat és póznákat ledöntve, az ucca közepén elterült, maga alá temetve két arra járó asszonyt is.

Egy katonai kétédelű volt. A pilóta megszenesedett testroncsait egy kapu aját terítették ki, a megsebesült járókelőket mentők szállították a kórházba. A nép izgatottan rohant a katonaság által gyorsan elzárt ucca felé, egy ideig ott álltak a kordon mögött, egymásnak magyarázva az eseményt.

Félórával később az uccán megint nyugodt sétálók jártak, a taxisofforók ásitottak és a kávéházban a kaláberesélyein izgultak. Nem is beszéltek róla, gyorsan lekerült a napirendről.

Szabó Imre.

Utazó urak! Hotel Park
(vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Katz בית קאץ kitanó házi koszt, gyors és figyelmes kiszolgálás. Garantiált férgmentes szobák kaphatók

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansag zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc. Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Az Uj Kelet fiókszerkesztő ségei és fiókkiadóhivatala

Értesítjük olvasóinkat, hogy vidéki szolgálataink reorganizálása során fiókszerkesztőseinket és fiókkiadóhivatalainkat a következők vezetik: Szatmáron Izsák Arnold, Aradon Bhari Miklós, Temesváron Fried Miksa, Máramaroszigeten Schön Dezső

Figyelmeztetés állampolgársági ügyben. A clujai állampolgársági felelősségi bizottság újabb a következők ügyében döntött: Leopold Leifer, Herman Sachermann, Josef Feiner, Isaac Speter, Herman Solomon, Martin Blau, Moritz Hirsch Bistruta, Aron Lustig, Jurut de câmpie, Aron Steinfeld, Regina Nusbacher Cluj, Lichtenstein Aron Illeanu-mare, Jacob Walter Oena-muresului. Ismételtan hangsúlyozzuk, hogy a döntés kedvező vagy kedvezőtlen voltát csak az érdekelteknek van módjában megtudni.

Doktorrányítás. A bécsi egyetem november 8-án avatták az orvostudományok doktorává Farkas Lászlót Clujról.

A lakásbejelentések ellenőrzése. Ursu randőrparancsnok, a bejelentőhivatal főnöke szigorú revízió alá vette a lakásbejelentéseket, mert megállapítást nyert, hogy az utóbbi hónapokban nagyon sokan elmulasztották lakásváltás bejelentését. A randőrparancsnok felhívja a figyelmet, hogy a kihágási törvény értelmében szigorú büntetés alá esik a jelentkezési kötelezettség elmulasztása és ezért mindenki a legelőbb időben be kell jelentenie az új lakását a bejelentőhivatalba.

Erdélyi szász íróinak irodalmi estélye Kolozsváron. Az Erdélyi Helikon meghívására Erdélyi szász írói irodalmi estélyt tartanak Kolozsváron. Az estély a hó 17-én este fél 9 órakor fog lezárni a katolikus gimnázium dísztermében. A műsoron a következők hírneves írók fognak szerepelni: Heinrich Zillich, Hermann Klöss, Bernhard Capesius, Egon Hajek, Otto Polberth, Erwin Wittstock. Az estély elői irodalmi körökben nagy várakozással tekintenek. Műsorokat az Erdélyi Helikon irodájában lehet kapni.

Hismasters gramofon
Marosvásárhelyen, Révész Ernő

Kath. státusgyűlési ünnepség. November hó 14-én, szerdán d. u. fél 6 órakor a róm. kath. főgimnázium dísztermében a kath. státusgyűléssel kapcsolatos ünnepség lesz, amelynek műsorában Patay József dr. rendfőnök előadása szerepel: A katolicizmus és a gazdasági élet címen. A műsor többi számát ének, zeneszámok és cserkész-előadás alkotják.

Veszedelemes difteritisz és skarlátjárvány terjedt el Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelenti: Marosvásárhelyen az utóbbi időben rendkívül elterjedt a difteritisz és a skarlát. A járvány olyan méreteket öltött, hogy dr. Combes városi főorvos néhány napon belül az összes iskolák bezárását fogja elrendelni. Marosvásárhelyen ezidőszent harminc skarlát és husz difteritiszben megbetegedett gyermek és felölt fekszik.

Rendőrpatrul harca a revolveres verekedővel

(Cluj-Kolozsvár, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt éjjel különös verekedési botrány lármája zavarta meg a Monostor éjszakai csendjét. Az egyik korcsmában két parasztleány összeszólalkozott, aztán pedig szépen meg is békültek egymással. Már-már a legjobb barátságban váltak el, amikor egyikük, Boina Gyula, néhány kupica pálinka lehörpintése után újabb provokálást kezdett, amit a békésebb Muresan Vasi nem akart előbb tudomásul venni. Boina ekkor hangos káromkodással társának rontott és kétszer hatalmasan pofonította. Muresan még mindig megőrizte nyugalmát verekedő társával szemben és igyekezett nyugodt hangon beszélni a rendkívül izgága emberrel. Muresan, semhogy egészen kiélezte a dolgot, el akart menni a korcsmából. Fizetett tehát és kifelé indult, ami még jobban felingerelte ellene Boinát. A parasztleány a távozó Muresan után rohant és revolverrel kétszer utána löött. Muresan a lövések hallatára futni kezdett a VI-ik kerületi rendőrség felé és sikerült nyom nélkül eltűnnie társa elől, a rendőrség épületében keresve menedéket.

A rendőrségen vette észre, hogy balvállából bőven csurog a vér. Muresan bal-lapockáján sérült meg, seb azonban nem veszélyes. A rendőrségen Muresannak első segélyt nyújtottak és megerősített patrullal indulak a revolveres parasztleány kézrekerítésére. A rendőrök, tudva, hogy Boina fel van fegyverezve, óvatosan közelítették meg a korcsmát és egyikük a hátsó bejáraton lépett be a ivóba. Mikor Boina meglátta a rendőrt, azonnal újabb akcióbá kezdett és revolverét a rendőrré emelte. A rendőr azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem élelet fűtten, ezzel értesítve a korcsma körül elhelyezkedett rendőröket a veszélyről. Még mielőtt Boina fegyverét használhatta volna, a rendőrök behorogtak és hátulról leszerelték az izgága embert, aki míg a revolvert ki nem csavarták kezéből és guzsán nem kötötték, hihetetlen testi erővel védekezett a rendőrök ellen. Érdekes, hogy a teljesen berugott embert elfogatása után mielőtt a rendőrségre szállították, elaludt. Ma reggel, mikor felébredt, semmiről nem tudott. Ennek ellenére a rendőrség elrendelte az ügyészségre való szállítást, ahol letartóztatják.

Eljegyzés. Wolf Helénke (Cluj) és Franck Jenő (Béred) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Rosenwasser Anny, Presov és dr. Fischer Sámuel ügyvéd Cluj, jegyesek.

Berger Regina Nagybánya és Dr. Herschkovits Ferenc Naszód f. hó 11-én tartották eljegyzésüket.

Értesítés. A bánffyváradai országos Katalin napi vásár tekintettel arra, hogy szombat és vasárnapra esik, 1928 november hó 26. és 27-én (hétfőn és kedden) fog megtartani. Községi előjáróság.

Berlini kórházban meghalt Anita Berber. Berlinből jelentik, hogy a német főváros egyik kórházában meghalt Anita Berber, a híres mezzotén táncosnő, akinek nevével egy ideig tele volt az európai nagyvárosok éjjeli életének krónikája. Anita Berber mindössze huszonkilenc éves volt és üdőzésben, a legnagyobb nyomorban pusztult el.

Kiadták a koncessziót a szamosfalvi gyógyfürdő kiaknázására. Az elmúlt nyáron megírta az Uj Kelet, hogy dr. Stanca Domokos, a kolozsvári poliklinika igazgató-főorvosa hosszabb kutatás és vegyelméletés révén azt a nagyjelentőségű felfedezést tette, hogy a Szamosfalva község vasúti állomása mellett, Kolozsvártól alig 20 perenyire fekvő természetes iszapterületek olyan gyógyhatású alkotórészeket tartalmaznak, amelyeket úgy közegészségügyi, mint üzleti szempontból érdemes kiaknázni. A kutatás alá vett területen folytonosan termelődő iszap ugyanis igen sok kénytelen, azonkívül pedig ezen a területen több természetes sóforrás is van. Stanca dr. apósával, Pop János szamosfalvi földbirtokossal közösen meg is vette az öt katasztrális hold kiterjedésű területet, amelyen provizórikus kabinokat és medencéket épített, hogy az iszap és a víz gyógyhatású tudományos módszerekkel ellenőrizhesse. A fürdőt már az elmúlt nyáron igen sokan vették igénybe és az így konstátált eredmények teljesen igazolták az iszapfürdőhöz fűzött reményeket. Amint a Monitorul Oficial november 11-iki számában megjelent dekretumból kitűnik, dr. Stanca Domokos és Pop János 40 évre megkapták a koncessziót a szamosfalvi fürdőtelep kiaknázására. A koncesszió birtokában dr. Stanca rövidesen perfektuálni fogja azokat a pénzügyi tárgyalásokat, amelyek egy 10, esetleg 20 millió konze-cium, illetve részvénytársaság alapítására irányulnak, hogy azután tavasszal modern és minden igénynek megfelelő kényelemmel berendezett fürdőtelepet létesítsen Kolozsvár közvetlen közelében.

Értesítés. Szükségünk van 450 métermázsra 70%-os kiörlésű egység-husvéti lisztre. Ajánlatokat f. hó 20-ig kérünk az alábbi címre. Ort. izraelita hitközség Cluj, Str. Dubalarilor 1 ez.

Ajándék árak! Ajándék árak!
F. hó 12-től
külföldi mintára 14 olcsó napot rendezünk.
Ezen olcsó napokon eladásra kerülnek az összes raktáronlevő áruk.
Gyári áron alul.
TÁJÉKOZTATÓ ÁRAK:
Angol női mele harisnya 29 lei
" " " jobb minőség 59 " "
Női reform-nadrág fekete 45 " "
" " " színes 58 " "
Manchettás női svéd keztyű 59 " "
Női nappa keztyű 225 " "
Férfi 255 " "
Legfinomabb cérna fátlyol harisnya 99 " "
Legfinomabb selyem flor harisnya 77 " "
Selyem Shawl I. minőség színekben 89 " "
Gyapju női mellény 269 " "
Férfi és női gyapju pullover . . . 198 " "
Férfi és női Angol gyapju pullover 268 " "
Férfi és női zsebkendő színes, fehér 15 " "
Gyermek zsebkendő 11 " "
Gyermek patent harisnya 13 " "
Legfinomabb cérna férfi sokni . . 33 " "

Telefonszám: 4-17.
Saját érdeke mindenkinek ezen hallatlan olcsó napokban cégünket felkeresni.
Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk. Megnem felelőként pénzt visszaadjuk.
SUCC. MAGAZIN
SPITZ
Cluj, Reg. Ferd. 13.
Telefonszám: 4-17.

Átköltözködtünk! Str. B. Maria 4. alá (volt Zeus helyiség)

Megnyitó reklámairunk csak 3 héttig
1 mozaik diványpárna legmodera. Lei 130
1 teljes hozzávaló férfiföltönyhez Lei 400
1 mtr. I. a. wattelin tiszta gyapju Lei 125
1 mtr. fekete cloth Lei 98
1 pár tiszta gyapju női harisnya Lei 115
1 pár tiszta selyem női harisnya Lei 189

Ezenkívül puloverek, mellények, szabó-kellék, belés-, rövid-, kézmunkaaru stb. hasonló olcsó árban.

Neumann Károly
utóda
Cluj, Regina Maria 10.

Menekülés közben tengerbe vesztett a kolerától megfertőzött hajó legénysége. Sanghaji jelentések szerint a tegnapelőtt borzalmas tömegkatasztrófa áldozata lett a Kung Wo nevű gőzhajó legénysége. A Kung Wo a tegnapelőtt érkezett Hankow elé és a kikötő-hatóság inspekcója megállapította, hogy a hajó egyik matóza koleragyanus tünetek között megbetegedett és ezért ömnapos vszlegzár alá vették a Kung Wot. A kolerá hirt a hajó legénysége között leirhatatlan pánikot keltett. Hallani sem akarták a vsz-tegzárról s amikor ennek fogantatása érdekében karhatalmak kiültek ki a legénység közül huszonötön a tengerbe vetették magukat, de csak ötön érték el a partot. Itszan a tengerbe fuladak.

A Kisebbségi Újságírószervezet üdvözölte az új kormányt. A Kisebbségi Újságírószervezet koiozsvári központja elnöki tanácsának határozatából kifolyóan ma táviratilag üdvözölte az új kormányt. Az üdvözlőtáviratok Manlu Gyula miniszterelnöknek, Vajda Sándor belügyminiszternek és Volcu Nil tescu erdélyi miniszternek mentek el az alábbi szöveggel: „A Kisebbségi Újságírószervezet mely tisztelttel és bizalommal üdvözli a kormányt. Kifejezi egyben azt a reményét, hogy a kisebbségi sajtó súlyos sérelmei sürgős orvoslást fognak nyerni.”

A francia rokkantak megzavarták Páris fegyverszüneti ünnepségeit. Párisból jelentik: A fegyverszüneti ünnepségekbe, melyek ebben az évben szokatlan pompával folytak le, erősen zavart hangot vitt be a francia rokkantak néma tüntetése, akik ezidén feltűnő módon nem tisztelegtek sem a köztársasági elnök, sem a tábornagvól előtt. A rokkantak népes csoportjának tagjai csak az ismeretlen katona sírnál vették le kalapjukat, az összes többi ünnepségeket tudomásul sem vették. A város több pontján kommunista csoportok tüntettek a fegyverszüneti ünnepségek ellen és a rendőrség több tüntető kommunistát letartóztatott.

Rálöttek a Rapid étkezőkocsijára. Bukarestből jelentik: Amikor a csernovici Rapid ma éjjel Pascutiu állomásról kirobogott, a sötétből egyszerre több lövés dördült el. A lövéseket az étkező kocsira irányították, amelynek több ablaka beört. Szerencsére senki sem sebesült meg. A tettesek után megindult a nyomozás. Ugyancsak a csernovici vonalon egy kisebb szerencsétlenség történt. Negri állomáson. Az expresszvonat összeütközött egy szabadon álló mozdonyval. Nagyobb kár nem történt, de a vonat csak három órai késéssel folytathatta útját.

Husz embert agyontapostak egy oroszországi moztijúznál. Moszkvából jelentik, hogy Varoni deloroszországi községben mozieladás közben tűz ütött ki. A község számára csak egy tűzoltó állott szabadon a menekülésre. A kirohanó tömeg husz embert agyontapostott és igen sokat megsebesített.

Szerda 1928
K
Tava
Év végéig
télke meg
Prága, nov.
csehszlovákiai
egyik leggye
pélexport. A le
tikai kimutatás
a csehszlovák
mérleken e
hasonló mért
ugyszólván az
Ez év első
Csehszlovákia
gyártmányok
korona értékkel
százalékkal nag
sok szerint, m
és így az eddii
kezelve, nagy
ban a csehszlov
meg fogja hald
Dát. Emellett fi
előző évben exp
sére való emelé
nagyobb cipőpa
iparnak sikerül
kevesebb, min
gyártott. A cseh
és Norvégiába
időben pedig A
forátusa alatt
Egyiptomba és
esökkenést. A
szerint
1924-ben min
román tett ki
Ez a szám a kö
Újabb két na
regáli piacon. A
vérek cég. Am
fenn, hat hónap
ilfovi törvényes
momentán nem
zaltségének elég
dasági viszonyo
nosa, Carniol M
latja, hogy ak
lejt, passzívai
lejt tesznek ki.
mot kért Bachm
kereskedő, aki S
vával szemben é
szívát mutat ki
ratórium megá
szakértők jelen
bíroság.
Csak pénzüg
szabad faszest
pénzügyigazgatós
letével közli. h
szeszt) csakis
által kiadott eng
forgalomba hozt
ezen cikk eladá
korni, kötelesek
pénzügyminiszter
sedély nélkül
árusítani, kihá
súlyos bírság al
Küldötték
igazgatóit. A d
galóit dr. Weir
mann Izsákról, s
tének közsmeret
tést kapták a ré
tanács a prefekt
mercial si Indus
rendjével tünte
tevékenységük
fizetember, hir
Franciaországból
fog kapni értéke
léteget.

Közgazdaság

Tavaly óta négyszeresére emelkedett a csehszlovák cipőexport

Év végéig a külföldre eladott cipőgyártmányok értéke meg fogja haladni az egymilliárd cseh koronát.

Prága, nov. 13. Az egyre növekedő csehszlovákiai külkereskedelmi talán egyik legfigyelemreméltóbb része a cipőexport. A legújabb hivatalos statisztikai kimutatások szerint

a csehszlovákiai cipőexport oly óriási mértékben emelkedik, hogy hozzá hasonló mértékben exportnövekedés ugyiszeleg az egész világon nem található.

Ez év első hónapjaiban ugyanis a Csehszlovákiából külföldre eladott cipőgyártmányok értéke ismét 260 millió korona értékkel emelkedett, azaz 76,8 százalékkal nagyobb az eddigi kimutatások szerint, mint a múlt esztendőben és így az eddigi eredményekből következtetve, nagyon valószínű, hogy 1928-ban a csehszlovákiai cipőexport értéke meg fogja haladni az egymilliárd koronát. Emellett figyelemre méltó, hogy az előző évben exportált árak négyszeresére való emelése eddig csak a föld legnagyobb cipőiparának, az amerikai cipőiparnak sikerült, amely 1927-ben nem kevesebb, mint 943 millió pár cipőt gyártott. A cseh cipőexport csak Dániába és Norvégiába esett vissza, az utóbbi időben pedig Angliába és Anglia protektorátusa alatt álló államokkal, mint Egyiptomba és Angol-Indiába mutat esztendőnt. A statisztikai kimutatások szerint

1924-ben mindössze 119 millió koronát tett ki a csehszlovákiai cipőexport.

Ez a szám a következő évben már a két-

szeresére emelkedett, 1926-ban újabb 140 millió értékkel növekedett a cipőexportja. 1927-ben pedig 641 millió értékű cipőt exportált Csehszlovákia, míg ez év első nyolc hónapjában már 639 millió korona értékű cipőt importált a külföld Csehszlovákiából, azaz már az év első nyolc hónapjában annyit, mint a múlt esztendőben.

Óriási emelkedést mutat Németország importja,

miután 1927-ben összesen 232 millió korona értékű cipőt vásárolt Csehszlovákiából, az 1924 évi 12 millió korona értékű mennyiséggel szemben, míg az 1928 évi első nyolc hónapjában 4 millió korona értékű cipővel többet importált Németország Csehszlovákiából, mint 1927 tizenkét hónapja alatt. Hasonlóképpen jelentős emelkedést mutat Csehszlovákia románjai, de különösen amerikai cipőexportja is. A statisztikai kimutatások szerint ugyanis 1924-ben mindössze 2 millió korona értékű cipőt vásárolt Amerika Csehszlovákiából, 1926-ban már ezen mennyiség nyolcszorosát importálta, a következő évben több mint háromszorosára emelkedik az amerikai cipőimport.

1928 első nyolc hónapjában már 88 millió korona értékű cipőt exportált Csehszlovákia amerikai területre,

azaz körülbelül 30 százalékkal többet, mint a múlt esztendőben. Mindezen számokból nyilvánvaló, hogy az állandóan növekedő csehszlovákiai külkereskedelmi legvirágzóbb iparága a cipőipar.

Újabb két nagy fizetéseptelenség a regáli piacon. A bukaresti Carniol Fesztérek cég, amely majdnem 100 éve áll fenn, hat hónapos moratóriumot kért az olvói törvényszéktől, azon a címen, hogy momentán nem képes fizetési kötelezettségének eleget tenni, a mostoha gazdasági viszonyok miatt. A cég tulajdonosa, Carniol Moric, keresetében kimutatta, hogy aktívul 21 millió 996 ezer lej passzívul pedig 16 millió 356 ezer lej tesznek ki. Ugyancsak moratóriumot kért Bachmann Jancu kézműipar-kereskedő, aki 8 millió 97 ezer lej aktívul szemben 6 millió 728 ezer lej passzívát mutat ki. Mindkét esetben a moratórium megadását a könyv- és áru-stakérték jelentésétől tette függővé a bíróság.

Csak pénzügyminiszteri engedéllyel szabad faszest eladni. A kolozsvári pénzügyigazgatóság 14945 számú rendelkezéssel közli, hogy metil-alkoholt (faszest) csak a pénzügyminisztérium által kiadott engedély alapján szabad forgalomba hozni. Mindazonáltal, akik ezen cikk eladásával akarnak foglalkozni, kötelesek erre engedélyt kérni a pénzügyminisztériumtól. Azok akik engedély nélkül fognak metil-alkoholt árusítani, kihágást követnek el, amely súlyos bírság alá esik.

Kitüntették a dési petróleumgyár igazgatóit. A dési petróleumgyár igazgatóit dr. Weinberger Manó és Friedmann Iszákot, Szamosmezőye üzleti életének közismert tagjai magas kitüntetések kaptak a rezensztanácsától. A rezensztanács a prefektus útján a „Meritul Commercial si Industrial” elsőosztályú érdemrendjével tüntette ki őket közgazdasági tevékenységük elismeréseként. A két üzletember, hír szerint, a napokban Franciaországból is hasonló kitüntetést fog kapni értékes kereskedelmi működésükért.

Jó üzletnek ígérkezik a román dióexport Németországba. Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában közölte a bukaresti francia gazdasági hivatal jelentését, amely többek között megemlékezik arról, hogy Franciaországban az idén nagyon gyenge volt a diótermés és emiatt több francia importéreg bevásárló és expedíró központot állított fel Romániában a dióexport lebonyolítására. Ezzel kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium felhívja a termelők figyelmét arra, hogy a rossz franciaországi diótermés miatt a német importőrök az eddiginél nagyobb figyelmet támasztják a romániai diótermés iránt. Eddig ugyan is a francia dió, különösen válogatott minőségű folytán, igen erős konkurrens volt a román diónak, amelyet csak másodosztályú árúnak ismertek el a német piacon. Most azonban a román dió megszerezheti magának a német piacot, ha a termelők nagyobb gondot fognak fordítani az áru osztályozására és preparálására, miáltal a német piac megváltoztatná eddigi véleményét a román dióról, amely csak a rossz eszmagolás, különösen pedig a gyakori sulydifferenciák miatt, nem pedig minősége folytán került alacsonyabb osztályba.

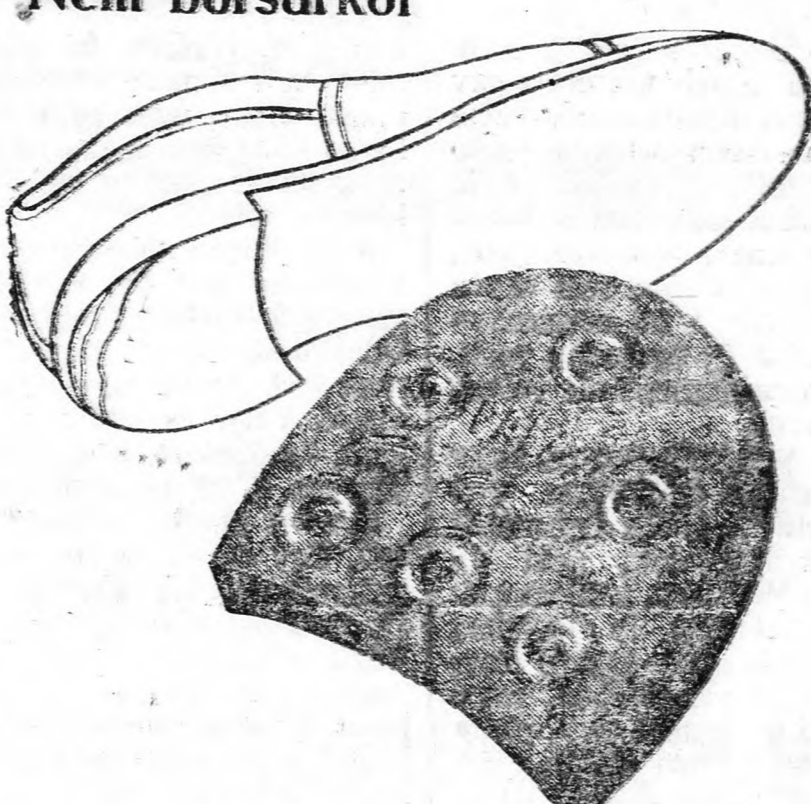
Késműves, orvosi műszerész, nikkelező-telep!
Fried Jenő
Strada Matei 2. szám.
Acélműködőeszközök raktára, korsolyák gyári áron, nagy választékban. Sakerkések, konyhakések, ollók, zsebkések, borotvák a legjobb minőségben kaphatók.

Hirdessen az Uj Keletben

Határozzon önként a legközelebbi cipőjavításnál!

Nem bórsarkot
Palma sarkot!

Egészség és takarékoság szempontjából.
Ökosság és haladás alapján!

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szerda: A Testőr. A Molnár Ferenc-cyklus ötödik előadása. Premier-bérlés. Sz. 147.
Csütörtök: Telmadnyai Emil örököse, egész estét betöltő hangversenye. (Rendes helyarárral. Bérlétszűnnetben. Sorozatszám: 147.)
Péntek: A Testőr. (A Molnár Ferenc-cyklus 6-ik estéje. Napi bérlés 13.-sz. C. Sorozatszám: 148.)
Szombaton délután fél 4 órakor: A Makrancos hölgy. (Harmadik ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárral. Előadó tanár: Márton István. Sorozatszám: 149.)
Szombaton éjjel 11 órakor: Finom kis lakás. (Párisi boházatársulat. Csak felnőtteknek. Bérlésen kívül, rendes helyárral. Sorozatszám: 151.)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: A halál árnyékában. (Mozi-előadás nagyon olcsó helyárral. Főszereplők: Magda Sonja, Werner Krauss, Angelo Ferrari, Erna Morena.) Ezenkívül: Világeseemények. (Pathé-journal.)
Vasárnap d. u. fél 6-kor: Szerettek! (Ope retrevidéjűndonság 6-odszor. Rendes helyárral. Sorozatszám: 153.)
Vasárnap este 9 órakor: Régi nyár. (Ope retrevidéjűndonság 10-edszor. Bérlétszűnnetben. Rendes helyárral. Sorozatszám: 154.)
Hétfő: Fifi. (Ope retrepreiz új betanulással, új szereposztással. Napi bérlés 14. szám. B. Sorozatszám: 155.)
Szombaton este fél 9 órakor: Színház. (Előjáték Lear királyhoz „Marsall” „Iholya”. A Molnár Ferenc-cyklus utolsó estéje. Napibérlés 14. szám. A. Sorozatszám: 150.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerdán fél 4 és fél 6 órakor: A tékozló fiú. (Előtte Pathé-Emericus-Hiradó.)
Csütörtökön fél 4 és fél 6 órakor: Gyere te büncs! (A legmagyogóbb vigjáték-újndonság. Főszereplő: Harold Lloyd. Előtte: Pathé-Emericus-Hiradó.)
Pénteken fél 4 és fél 6 órakor: Gyere te Büncs! (Ez Pathé-Emericus-Hiradó.)
Vasárnap délelőtti 11 órakor: Nagyszabásu mozimatiné 15 és 10 lejes helyárral. A halál árnyékában. (Modern dráma. Főszereplők: Magda

Sonja, Werner Krauss, Angelo Ferrari, Erna Morena.) Ezenkívül új Pathé-Emericus-Hiradó.)

A színházroda közleményei:

Ma este van a Testőr reprisze. A Molnár Ferenc cyklus legérdekesebb estéje ma lesz. Molnár Ferenc leghíresebb, legizgalmasabb és legszellemesebb darabját a Testőrt fogják ma este fölleveníteni. A Testőrnak 18 évvel ezelőtt pontosan 1910 dec. 12-én volt a premiére Kolozsvárott s rövid idő alatt 18 előadást ért meg. Több mint 16 éve annak, hogy nem játszották a Testőrt Kolozsvárott s így a mai generáció szemében az újndonság varázsával fog hatni. A Testőr főszerepeit nálunk Póór Lili, Lászó Aranka, Mészáros Béla, Tóth Elek, Mihályfy László fogják játszani.

A Molnár Ferenc-cyklus utolsó estéje szombaton: Színház. A cyklus utolsó, egyszersmind legérdekesebb estéje szombaton lesz, amikor Molnár Ferenc régi óta nem adott Színház-át fogják nagy szerű szereposztásban, új betanulással fölleveníteni. A Színház három egyfelvornásból áll, melyeknek címei: Előjáték Lear királyhoz, Marsall és Iholya. Ezekben tüdőklük legfényesebben Molnár Ferenc minden erőnye, minden kiválósága. A Színház szombati esti repriszt rendes bérlétfolyamában tartják meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egyszer 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Jóvendőmód. Megmondom bárkinek jelenét, jövőjét és múltját. Pénteken álmomban jóvendőmód. Fontos tudom melyik évben, hónapban, napon született. 3 hajszálát is kérek Husz lej bélyegben horitékban Antalfi István Baia-Mare posta fiók 33. címre küldendő. 1302

Keresek azonnalra különbejáratu butorozott szobát. Cím: a kiadóba kérek.

Keresek két egymásba nyitó elegánsan butorozott szobát fűdőszobával vagy fűdőszobahasználattal azon nagra, belvárosban. Cim a kiadóban. 1299

Speers kisasszony Európába repül

Írta: WERNER SCHEFF

3

Több napos várakozás után egyik szeptemberi éjszaka már két óraja úgy repültek az óceán fölött, mintha nem volna sem vihar, sem defektus, sem egyéb váratlan dolog a világon. A hold felhőrongyok közül ragyogott s a magából nézve a tenger lent olyan volt, mintha nem volna hulláma, sem egyéb másfajta veszedelme. A fiú megszokva a motorok állandó és egyforma zaját, a tenger egyhangu mormolását valami vidám zajnak vélte.

Thomas el volt készülve arra, hogy a léghajó szöszeszerűen vett pedzselését, amelynek Helén babonából semmiféle nevet nem adott, neki az utas szerepe jut, Malberry, a pilóta száz szavakban ezt meg is mondta; semmiféle értelemben nem szabad részt vennie a repülőgép vezetésében, vagy bármi egyéb e fajta munkában. A pilóta szavaiból kiérezte a róla táplált véleményét is Thomas. On egy teherterhelés — és semmiféleképpen se mérészeiben benünket zavarni. A repülőgép szűk területi viszonyai viszont olyan szituációt teremtettek, amely már kezdett kínos lenni Thomas számára. Alig tudott mozogni; azok a kísérletei, hogy a keskeny folyosón keresztül a pilótákhoz férközhessen, mindig meghiúsultak, mert vagy Giwens, a motor, vagy Ronger, a másodgépész állottak elébe és tudatták különféle jelekkel, hogy csusszon vissza külső udujába. A levegőszolgáltatás is nagyon csekély volt, ellenére a nagy hidegnek, amely pár perccel a felszállás után a repülőgép minden zugát betöltötte. Ami azonban a legnagyobb csodálkozásba ejtette Thomast, az az volt, hogy Helénnek szintén ez volt a sorsa. Vele is csak jelekkel érintkezhetett s csak később jött rá, hogy az érintkezést cédlulák segítségével bonyolította le, amelyeket esetenként Helén elébe tolt s amelyekre mind a ketten kérdés és felelet formájában nyilatkoztak. Thomas sejtette, hogy Helén elé valószínűleg ugyanazokat a feltételeket szabták s hogy Helénnek ugyanúgy nem szabad a pilóták dolgaihoz avatkozni, mint neki. Ezalatt természetesen Helén még többet szenvedhetett, mint Thomas s ezért sürribben is próbált a pilóták körébe férközni. Azonban Helén sem ért el többet, mintha válaszólnának érdeklődésére. Semmiképpen sem engedték azonban meg, hogy hosszabb ideig a génház közelében tartózkodjék.

Thomas és Helén szűk helyükön egymásra voltak utalva. A védő drót-hálóban a villanykörték csak nagyon homályosan világítottak; az egész gép a motorok erőszakos munkája miatt remegett, zenezett, mindkét ember fázva burkolózott bundájába s az ablakon való kibámulás csakhamar unalmassá lett és kábult fáradtság fogta el őket, amelynek eredete a foglalkozás hiányában állott. Egy ideig még a cédlula ideoda járt közöttük, lassan azonban elakadt még a gondolkodóképességük is, egymásra néztek — egy félóraig, egy óráig, míg azután Thomas azt a felfedezést tette, hogy Helén szeméi becsukódtak.

Magát Thomast is ellepte az álom, ő azonban védekezett ellene. Végül azonban az egyhangu zakatolás s a repülőgép alapzatának és a falaknak a remegése elaltatták őt is.

Már jóideje kellett, hogy aludjon, amidőn valaki megrázta a vállát. Felébredt. Giwens majomábrázatát látta maga előtt, aki valamit intégetett. Helén helyre üres volt. Midőn Thomas felakart emelkedni, valamiféle erő ismét visszadobta a helyére. Érezte, hogy a

gép inog. Hirtelen fel akart állni, a talpa alatt a padló azonban váratlanul eleset lejtett, úgy, hogy Giwens is a karjai közé esett s hosszú ideig tartott, amíg mind a kettő fel tudtak tápaszkodni a földről.

A repülőgép ablakán keresztül élénk világosság tört be. Körülbelül reggeli négy óra lehetett, avagy talán később. Odakint semmi egyéb nem volt látható, csak köd. Az idő úgy látszik, megváltozott. Vihar és köd kavargottak oda kiint, az óceánrepülők e két ellenséget! Thomas egész testében remegett.

Giwens keresett valamit, amit lejtett. Egy darab kréta volt. Azután megpróbálkozott valamit a falra írni. Ez azonban nem egyhamar sikerült. Végül a falon át az első szó: Orkán! Azután egy mondat: A baloldali motor felmondta a szolgálatot! Azután pedig: A benzintartónak baja történt. S végül, miközben ijedelmes pillanatok mulnak el s a mechanikus kezét a repülőgép nyugtalan mozgása ideoda dobálta a falon, ez volt olvasható: Vissza kell térniük!

Thomas nagyon jól tudta, hogy ezek a közlemények mit jelentenek. A halált! Több mint három óra keresztül egy hátszél mentében repültek; most azonban több irányú ellenszél kaptak el a gépet és utazott. Visszafordulni a ködben, visszarepülni a viharban, benzinhány esetében kitéve annak, hogy még egy motor felmondja a szolgálatot, — mindez kevés kilátást nyújtott a menekülésre.

Giwens előrevonszolta Thomast. Odaérték a pilótákhoz. Helén próbálkozott Malberryvel megérteni magát, miközben Ronger vezette a gépet. Ez a vállalkozás is lehetetlen volt. Megtudták azonban, hogy a rádiókészülék szintén felmondta a szolgálatot. A szél egy hatalmas lökése mindannyiukat, akik a folyosón állottak, felborította. Amidőn megpróbáltak felemelkedni, az egész gép merőleges irányba billent, majd pedig hátrafelé dőlt. Rongernek emberfeletti ügyességgel ismét sikerült a gépet eredeti állásába téríteni. Kévszel utána azonban megismétlődött megint ez a kényelmetlen tánc. Ismét Ronger bémulatos ügyessége segített. Ez alkalommal azonban a gép egy levegőörvénybe hullott; s ekkor úgy tűnt előttük, mintha a mélyen alattuk levő tenger felületére vágódnak volna, amely most ugyanúgy tombolt és dühöngött, mint a repülésre való várakozás napjain és éjszakáin.

A hideg most már olyan erős volt, hogy lehetetlen volt védekezni ellene. Dacára a paraffinköpenyeknek, amelyekkel a repülőgép törzse és szárnyai be voltak huzva, a gép teste körül mégis vastag jékekéreg képződött, amely a legnagyobb veszedelmet jelentette a gépben szorongó öt ember számára. A jékekéreg terhét az apparátus ugyanúgy nem bírhatta sokáig, mint Helén és a négy férfi a hideget. Jóllehet, a gép minden nyílását aggodalmas gondossággal zárták el, a vihar mégis utat tört magának a repülőgép belseibe. A kabint és a repülőgép folyosóját jeges léghuzam járta át szakadatlanul.

Helén arcvonásai, belsejének és érzésének e kétségbeesítő tükre, viaszfehér volt; szemében azonban volt valami, amin Thomas elsodálkozott: valami acéloserejű határozottság. Helén megkísérelte, hogy a férfiak közelében maradjon, akiknek a kezében a sorsa nyugodott, az elemek azonban lehetetlenné tették. A kormány közeléből egyremásra sodorta el a vihar. Thomas csüggedten nézte a hiábavaló harcot, amelyvel a lány energiája az iszonyú vihar

ellenében küzdött.

Később Helén már ismét azon a helyen tartózkodott, ahonnan az előbb a rossz hírek elkergették. Fázott. Aikai vértelenek voltak. Thomas szerzett még két takarót, amelyből elég készletük volt és beburkolta a lányt. Eközben mind a kettő, a repülőgép heves mozgásai következtében, ideoda dobódott és sodródott a szűk térben.

Thomas gyakran fölkereste a pilótákat. Beszlet Malberryvel, miközben csakli egyes szavakat tudott elképni a füle:

— Nem tudunk tájékozódni... eltört a compass — kiáltotta Malberry. Már alig van benzín...

Odakint egyre világosabb lett. Köröskörül köd. A vihar valamivel afábbhagyott s a gép gyakran olyan nyugodtan repült, mint az első órákban. De még mindig havazott. Havazott oly sürrien, hogy a repülőgép szárnyai egyre nehezebbek lettek. A veszély nőtt...

Nőtt egész kilenc óráig, amidőn Ronger hirtelen a kabinba tört, ahol Helén szinte eszméletlenül feküdt. Thomas pedig örökösödött mellette. A kanadai Helén arca előtt kiabált, mintha fel akarná kelteni. De nem értették. Ekkor megragadta Helén fejét, magafelé huzta és ismét kiabált.

Thomas nézte a lány arcát. Az arcvonásai élettel teltek meg és úgy látszott, mintha nevetnének.

Ronger Thomas elé lépett:

— Föld van alattunk! — ordította a fölébe.

Ezután mindannyiukat szanaszét dobta az a lökés, amelyet a gép a mentő föld érintése következtében kapott.

6.

Vajjon Labradorba, vagy Grönlandba érték?

Órák hosszat törte a fejét Thomas ezen a kérdésen. A nemtörődomség, amit ezzel a kérdéssel szemben a pilóták és a mechanikus tápláltak, zavarba ejtették Thomast, ideje azonban nem volt efelől sokat töprengeni. Nagyon is sok dolog volt. Sátrát kellett venni. Már több ízben kísérletet tettek, a szél azonban újbot és újbot összedöntötte. Végül is hófalak emelésére határozták el magukat, amelyek a sátrát a vihar erejétől megvédik. Hosszu órák mulottak el, míg valami keveset sikerült elérni.

A gép a felszállás alkalmával erősen megrongálódott. A gép jobb szárnya eltört, két propellere pedig teljesen használhatatlanná vált. A gép rendezettségére gondolni sem lehetett, tekintve attól, hogy mint Giwens megállapította, még egy félórányi repülésre való benzinnel sem rendelkeznek. A mechanikus külön vonult és a rádióapparátussal foglalkozott. Időnként jelentésekkel jött Malberryhez, aki Ronger mellett a hófal építésén segédkezett, ilyenkor a pilóta mindig aggodalmasan csóválta a fejét és adta tudtára Helénnek, hogy még mindig nagyon messze van annak a lehetőség, hogy rádió útján érintkezésbe tudjanak lépni a világgal.

Helén nagyon bátran és kitartóan viselkedett és úgy kezelte a lapátot, mint egy férfi, míg halálra fáradtan össze nem esett. Thomas is erősen kivette részét a munkából, majd pedig a másik kettő ráhagyta, hogy a lányról gondoskodjon. A lány kimerülésére egy pillájuk se rezdült. Minden erejükkel a tomboló elemek ellenébe feszültek, hogy maguk és utasaik számára minél előbb valami menedékhelyet kaparjanak ki a hóból.

Amidőn Thomas Helént Giwens segítségével a repülőgép kabinjába vitte

és lefeküdt. Helén felébredt, átkarolta Thomas nyakát és nagy gyengédséggel tekintett a férfire. A hideg csak kevésbé torzította el arcát, orrocskája kék volt, ugyanúgy, mint az aikai. Az a pár fűt azonban, amelyek szőmésapokája alól a homlokába hullottak, mindenképp nöieségére hívták fel a figyelmét:

— Mindennek én vagyok az oka — panaszkodta halkán s Thomas szinte megrémült azon, hogy ez a leány, milyen más is tud lenni, mint megszokta:

— Szegény Tom, még magát is szérensétségbe sodortam!

Thomas vigasztalta. Helén pedig annyira megindult a férfi szavaival, hogy megcsókolta Thomast. Giwens megfordult és ismét a munkájára ment. Azután Helén vacogni kezdett. Thomas egyik takarót és bundát a másik után dobta reá. Aludjon — tanácsolta neki Helén, mint egy rosszkedő gyerekek, mosolyogta el magát:

— Mondja Tom... hazakerülünk mi valaha?

Thomas bölintott a fejével és miután gondosan betakarolta mindenit, kiment Malberryhez és Rongerhez segíteni.

A három férfit együtt találta Thomas megjelenésére abbahagyták beszélgetésüket. Malberry tudomására adta, hogy drótnélküli telefonösszeköttetésről egy-szersmindenkorra le kell mondanai, a készüléket lehetetlen rendbehozni. Amidőn azonban Thomas meg akarta tekinteni az apparátust, Malberry hoven közbévágott:

— Azt már pedig nem... Sokkal fontosabb, hogy itt dolgozzék valünk.

Alaposan nekiláttak ismét a munkának. A szél pedig fujta a jeges hideget bundájuk alá, szinte a csontjáikig.

(Folytatása köv.)

SPORT

Rapid—Ferencváros 5:3 (3:1)

Bécs. Rapid—Ferencváros 5:3 (3:1). Izzalmas, hatalmas iramu küzdelem, mely durvaságokban is bővelkedett. Kirbes (2), Wessely (3), Turay, Kohut és Szedlacsek a góllövők. A játék folyamán a két Takácsot kiállították Kosztát le rugták. A Ferencváros így 10:6 arányban megnyerte a közép-európai kupát.

BudaPest. Hungaria—Vasas 8:0 (3:0). — Nemzeti—Somogy 0:0. — Bástya—Kispest 2:1 (0:1). Ujpest—WSC (Bécs) Auer 4 gólt lőtt. — Józsefváros—Terézváros 1:1 — Husos—Erzsébetváros 2:0 — BAK—Soroksár 0:0. — Magyar-orsztrák boxmérkőzés 8:8. Győztesek: Ének, Kocsis, Szobolevszky, Balázs.

Miskolc. Attila—Bocskay 7:0 (3:0). Szombathely. Sabaria—Budai 33-as 0:0.

Róma. Olaszország—Ausztria 2:1 (2:2).

Pozsony. Bratislava—III. ker. (Budapest) 2:2 (2:1).

Prága. Slavia—Sparta 4:3 (3:3). Balnoki.

London. Angol amatőr-válogatott—amatőr-válogatott 2:0.

Ruhák

legdivatosabban készülnek

Aron Dávidnál

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 32.

IX évfoly. 1928. Nov. 5689

Ma
Aver
Ninc

Ma végre ny prefektusok ne még mindig ne vármegyék kö Csik és Három azonkívül pedig állapodás Szat személyében. Breban Sándor kus esperest te ségre, aki ellen ban az a kifoge nem foglalhat e tisztséget. M mégis dr. Breb mármegye pref vármegyék pref

Arad: dr. Ma Alsófehér: dr.

Bukarest poli tünést kellett az rescu tábornok hajtóbizottságán tábornok ebben a Jorga profess podásról, majd pártnak élesen liberálisokkal, v a hormánnyal semlegesség

Ezt az elhatároz azzal indokolta ellensége nem a rális párt. Aver győződésének a koalícióra lépett nak elérni, men nyos abban, ho élesek nélkül fo Garoflid volt ter szóltat fel ez fejezte ki a népi tartása felett. H — a néppárt ed foglalt volna el, egész, más irány 'Averescu: En t ledés a nemzeti Oteleasanu vol néppárt hibás a nemzeti parasztp vált a viszony. Beavatott kö hogy az Averescu lasztási kollabo nemzeti parasztp kögés fejében a